

MATOUŠ

ČÍSLO 66

Čas vánoční 2009

Občasník farního společenství Fryšavy a Sněžného.

**NERUINUJTE SEBE I DRUHÉ NÁKLADNÝMI DÁRKY:
CHTĚJTE MALÍČKOSTI, SYMBOL NĚČEHO VELIKÉHO.**

Vánoce bez Ježíše, to chtějí kdosi už jednou: jmenoval se Herodes. Byly to špatné vánoce pro něj a pro mnohé. Ani dnešní vánoce bez Ježíše v domech, kde se k němu nechťejí hlásit, kde jej z domu vyhánějí, to také nejsou radostné vánoce.

Vám tedy přejeme k letošním svátkům:

**LAMPU SE SVĚTLEM.
KRB S TEPLÝM OHNĚM.
VÁNOCE S JEŽÍŠKEM.**

Vaši kněží

P. Jiří

P. Ladislav

Přehled bohoslužeb:

Fryšava:

Neděle 8:45 hod.

Středa 18:00 hod. dětská

Pátek 18:00 hod.

Sněžné:

Neděle 10:30 hod.

Čtvrtek 18:00 hod. dětská

Krásné:

Sobota 17:00 hod.

VÁNOČNÍ DÍKŮČINĚNÍ

Můj Ježíši,

mnozí se zaradovali, protože tě hledali a našli.

Já se raduji, protože tys mne hledal a našel.

Betlémská pastýři slyšeli radostnou zvěst od anděla.

Já jsem slyšel evangelium přímo od tebe.

Mudrci od východu tě hledali a přinesli ti dary.

Tys hledal mne a přinesl jsi mi dar nejvácnější: spásu.

Maria je pozhnaná, protože přebýval v jejím těle.

Já jsem šťastný, protože přebýváš v mé rodině.

Prorok Simeon se zaradoval, když jeho oči spatřily Spasitele.

Já jsem tě neviděl, ale uvěřil jsem v tebe.

Vánoce jsou svátky lásky Boží,
která se daruje lidem.

Slavme je tedy také
vzájemným obdarováním láskou.

Braní naplňuje ruce,
dávání naplňuje srdce.

Kard. Bengsch

BRAŇME VÁNOCE

Vánoce odedávna byly a dodnes jsou nejpobulárnější svátky. Až příliš populární – až na tu popularitu doplácí. V průběhu staletí vyrostlo kolem vánoc tolik pestrobarevných kulis a papírových sentimentálních štafží, že vánoční mysterium se pod nimi ztrácí.

Tajemství Boha, který se vtěluje v člověka, tedy událost, která má celý svět šokovat, se zploštuje ve zbožně nasládlou idylu dujdaní, jmelí a světylek na stromečku, a ještě hůř – některým lidem se vánoce změnilly v požitkářské svátky požívání vybraných lahůdek a cukrovinek, s vrcholem ve všeobecném obzerství silvestrovské noci.

Tohle zůstalo křesťanské Evropě z neslýchané a téměř nepochopitelné zvěsti o příchodu Boha, který vychází vsříc člověku.

Poezie kolod, betléma, dárků jako projevů radosti a lásky pochopitelně k vánočům patří také. Patří tam, ale nesmí zadusit, uložít do měkké vatičky a do pozlátka vstup Absolutna do lidských rozměrů, úžasnější než pád kosmického tělesa na naši zem, výbušnější než vnoření žhavého železa do studené vody. Vánoce nemají sladce ukořebat, ale mají člověka probudit, přivést jej k úžasu a podivu.

Říkají nám, že vánoční evangelium nemáme brát vážně, že to nejsou popisy historických událostí. Ale křesťan se přece nedívá na Písmo svaté jako na učebnici dějepisu. My dobře víme, že to je svědectví o víře prvotní církve v božství Ježíšovo, že je to výklad jeho osobnosti a jeho poslání – tedy právě to, co potřebujeme poznat a pochopit. Bohu není lhostejný osud lidstva. Bůh má člověka rád: „Tak Bůh miloval svět, že poslal svého syna, když přišla plnost času“ (viz Gal 4,4).

My dobře víme, že pastýři a mudrci u jeslí jsou svědectvím, že nejen lidé vzdělaní a učení – vědátoři – jsou schopni jít za hvězdou víry až k Mesiáši, - ale i lidé jako pastýři prostí a neučení, mohou stejně najít Boha zkratkou srdce a lásky.

My dobře víme, že všechny postavy kolem Božího dítěte – tiše důvěřující Josef, věřící Maria, nenávidějící Herodes – kladou i nám stejnou otázku. Co soudíš o tomto dítěti ty?

Sm.

ZASTAVENÍ U BETLÉMA

U jeslí vidíme i mudrce, kterým se lidově říká králové. Mohli bychom říci, že to byli na tehdejší dobu vědci, kteří ve svém bádání nakonec, jako k vrcholu svých objevů, došli až k chudému dítěti v Betlémě. Na konci jejich badatelské cesty je Bůh. Poctivé hledání filozofie i exaktních věd vede k tomu, že nakonec objeví Boha, bez něhož by nebyly ani přírodní zákony, ani sama příroda.

Všichni mudrci, pomozte nám užívat rozumu tak, aby nebyl překážkou, ale cestou k poznání Toho, který dává všemu smysl.

Děti si vždycky všimají volka a oslíka, kteří stojí u jeslí nejbliž. Hloupý vůl a udřený mezek, říká se. A zatím hloupý, kterému nebyl dán rozum, i ten, který dře na druhé, jsou až u jeslí. Mají výsadní postavení. Jsou Ježíši snad ze všech nejbliž.

Nemůže to tak být i u lidí? Bůh, který vidí do srdcí lidí, je asi hodnotí jinak, než jsme zvyklí my.

Nad tím vším zpívají andělé. Nebeský zpěv. Tam, kde je Ježíš, tam je vždycky nebe. A to platí i ve chvílích, kdy k nám přichází Ježíš ve svatém přijímání. Když přijde v eucharistii a naplní čisté srdce, je v něm nebe. Po svatém přijímání je dobré pozvat všechny nebeské zástupy andělů do svého srdce, aby spolu s námi oslavovali přítomného Pána. Tehdy může být srdce plně štěstí.

Tak by to mělo být i tam, kam vstoupí člověk se srdcem naplněným Bohem. Kam Ježíš vstoupí s námi, měl by to být mezi lidmi ráj. Když je tam Bůh, musí tam přece být láska, která dělá šťastnými. Když je tam Bůh.

Co všechno se dá vyčíst z tváří poutníků do betlémské jeskyně! Doba byla tehdy těžká a mnozí čekali pomoc z nebe. Copak bude římská okupace trvat věčně a Hospodin nezasáhne? Neslibil Bůh ústy proroků, že spasí svůj lid? Je čas pro sejmutí pout a zbavení hříchů, které tíží.

Kolik následovníků budou mít tito první poutníci v oněch, kteří jednou budou Ježíše prosit o uzdravení! A co jim řekne: odpouštějí se ti hříchy. Jdi a už nehřeš, aby se ti nestalo něco horšího.

Pomůže rád těm, kteří vědí, že pomoc potřebují. Odpustí všem, když přiznají svou vinu a stojí o jeho odpuštění.

V pozadí betlémů bývají naše města. Často přicházejí ještě další postavy s tvářemi našich současníků, aby ukázaly: betlémská událost se týká i nás. Příchod Mesiáše je záležitostí i naší doby, našeho života, našich měst, naší situace.

Bude-li Ježíš i dnes přijat, stane se Zachránce – Spasitelem i dnešního světa. Zda ale smí vstoupit i do mého domu, to ovšem záleží především na mně.

Arcib. Jan Graubner
z knihy Zastavení u Betléma

6. ledna: Slavnost Zjevení Páně JÍT ZA HVĚZDOU

Moc námahy bylo už vynaloženo na vypátrání, co to bylo za hvězdu, která povzbudila mudrce, aby se za ní vydali z domova. Musel to být zjev zcela mimořádný. Malíři ji malují jako kometu a ta se také vznášela nad našimi betlémy doma i v kostele. Tedy kometa?

Hvězdáři spočítali, že v čase narození Páně došlo na obloze k mimořádnému zjevu: dvě největší planety – Jupiter a Saturn – se k sobě (z pohledu ze země) těsně přiblížily a vytvořily zářivou dvojhvězdu. Byl to tedy tento jev, co tenkrát vzrušil učence? Jenže v evangeliu se mluví o jedné hvězdě, ne o dvou.

Ještě že tahle otázka, co to bylo za zjev, není pro nás důležitá.

Důležitější otázka je, co to bylo za lidi, o kterých se tu vypravuje. Jedni uvidí zvláštní úkaz, světlo, a vydají se na cestu za tím světlem. Ptají se, hledají. Chtějí se poklonit novorozenému Králi, kterého jim hvězda ohlašovala. Nedají se zmyšlit ani tím, že místo v královském paláci nalézají Dítě ve chlévě, v jeskyni. Našli toho, kterého hledali, obdarovali ho královskými dary, poklonili se mu.

Jsou tu i druzí, kteří věděli o narození Krále – Mesiáše. Učenci v Jeruzalémě dovedli mudrcům z Východu přesně odpovédět, ale sami zůstali sedět doma. Jejich vědění jim nebylo k ničemu.

Moudré a poučné je tohle vyprávění o těch králích. A o dvou cestách, z nichž si každý člověk pro sebe volí.

Jedna je cesta našich mudrců, cesta všech hledačů. To jsou ti z nás, kteří se o všechno kolem sebe zajímají. Ptají se po smyslu dění a

událostí. A ověřují si svůj názor hlasem Písma svatého, aby se ve svém hledání nezmýlili.

Druhá cesta je používána častěji. Jako učenci v Jeruzalémě si i dnes mnozí lidé myslí, že oni všechno znají, všechno nejlíp vědí. Proto na nic nejsou zvědaví, o nic se nezajímají. Jejich vědění je mrtvé.

Kterou cestou jdeš ty? I o tvůj a můj život se tu jedná. I o osudy našeho hledání Božího světla, naší cesty nebo necesty k nalezení Krále králů.

Nenechme v sobě usnout zvědavost, zvědavost po stále novém hlubším poznání, abychom i my, jako Mudrci, došli velké radosti, že jsme našli toho, který je Světlem světa.

Sm.

POKORA PATŘÍ K VÁNOCŮM

ČAS

K čemu využít sváteční čas?

Udělej si čas na myšlení, to je zdroj síly.

Udělej si čas na hraní, to je tajemství mládí.

Udělej si čas na četbu, to je setba moudrosti.

Udělej si čas na to, abys projevil přátelství, to přináší radost.

Udělej si čas na snění, to tě povznese ke hvězdám.

Udělej si čas na lásku, to je radost ze života.

Udělej si čas na spokojenost, to je hudba duše.

(podle starého irského textu)

NADĚJE

Sváteční dny jsou obdobím naděje, která není laciným optimismem, že všechno dobře dopadne, ale je to jistota, že všechno má smysl – bez ohledu na to, zda budou naplněny naše představy a přání. Z příběhu, který začíná ve chlévě a který vede přes kříž, můžeme čerpat svou naději, jedinou naději, která nás dokáže navzdory všemu udržet nad hladinou a každý den přimět k dobrým činům.

OTEVŘENOST OČÍ

Vychovali spolu čtyři děti. Přišel den, kdy se vdala poslední dcera. Večer po svatbě se vrátili sami dva do prázdného domu, sedli si proti sobě a muž se dlouho díval na ženu. Pak řekl: „Vždyť já tě vůbec neznám!“

Posledním objevem na poli medicíny je nemoc zvaná „syndrom neviditelného člověka“. Je to člověk, který je s námi u stolu, v pokoji, v domě. Sledujeme jeho fyzickou přítomnost, a přece ho nevidíme. Dalo by se říci, že se odmítáme na něj podívat. Když o svátcích otevřeme oči, uvidíme, že kolem nás jsou lidé.

POKORA

Scenerie betlémské události je prostá, plná pokory. Slovo pokora tedy patří k Vánocům, i když o pokoře neradi mluvíme a není to příliš vyhledávaná ctnost. Lidé se často jako klasy zprvu zvedají a vyvyšují, ale pokud uzrají do řádného zrna, počnou se pokorně sklánět. Plný klas se sklání nehlouběji, je tak skromný, že se promění v chleba k užítku jiných.

Z knihy Prokopa Siostrzonka
Vánoční slovník

BIBLICKÉ ZÁZRAKY. OPORA VÍRY, NEBO JEJÍ KŘÍŽ?

Pro mnohé věřící je nesnadné věřit v biblické zázraky. Novověký člověk je ovlivněn přírodními vědami a z nich vycházejícím poznáním. Nevysvětlitelné úkazy považuje spontánně nikoliv za zázrak v biblickém slova smyslu, ale jen za dočasnou neznalost zákonitostí, podle nichž probíhají.

Biblické texty nejsou reportáží o tom, jak se co stalo. Jsou to texty zvláštního, dokonce jedinečného druhu, a jako takové se je musíme naučit brát, chceme-li jim správně porozumět.

Nejen ve Starém zákoně, ale i v Novém zákoně se najdou texty, kterým dnešní čtenář snadno „rozumí“ zcela jinak než biblický člověk, jejich původní autor i čtenář.

Prvním překvapením spojeným s jejich četbou v originále může být skutečnost, že se autoři řecky psaných textů evangelii výrazům pro zázraky, terata, ve svých zprávách vyhýbají. V Markově evangeliu najdeme řadu Ježíšových mocných činů. Řecký výraz pro

záznaky, terata, se u Marka objevuje jen v Ježíšově výroku o svědcích, a to s příděchem nevěle i podezření z magie: „Vystanou lžimesiášové a lžiproroci a budou předvádět znamení a zázraky, aby svedli (i) vyvolené, kdyby to bylo možné“ (Mk 13,22).

Druhá pozoruhodná okolnost Ježíšových činů spočívá v tom, že Ježíš od těch, kdo se na něj obraceli s prosbou o pomoc, požaduje víru jako předpoklad splnění jejich proséb. Není to ale tak, že by Ježíš svými činy věřící za jejich víru odměňoval, jde o souvislost daleko hlubší. Ježíš dokonce říká uzdravené ženě: „Dcero, tvá víra tě uzdravila. Odejdi v pokoji.“ (Mk 5,34) A v další kapitole čteme: „A nemohl tam učinit žádný mocný čin, jen na několik nemocných vložil ruce a uzdravil je. A podivil se jejich nevěře.“ (Mk 6,4-6). Ježíš pomáhá věřícím dotáhnout jejich víru do všech důsledků.

A konečně, Marek jako biblický člověk nezkoumá, jak přesně se události odvíjejí, jak bychom se tím asi dnes zabývali my. Marka zajímá smysl Ježíšových činů. To je také důvod, pro který svůj text píše. Marek si nevyšímá okolností, které nám připadají dnes tak důležitě.

Dnes víme, že naše vědění je jen částečné.

Ježíš silou své osobnosti mohl aktivizovat do té doby dřímající netušené duchovní i fyzické možnosti osob okolo sebe. Jeho dotaz na jejich víru není okrajovým, ale rozhodujícím momentem celé situace.

ROZPOZNAVAT ZNAMENÍ ČASU

Evangelisté mluví o Ježíšových činech často jako o znameních. Znamení (řecky *sémeion*) je viditelný úkaz, poukazující na pravdu, která sama viditelná není. Jsou znamení, kterým drtivá většina lidí u nás rozumí, ale jsou i znamení, která dovedou správně „číst“ jen poučení. Semaforům na křižovatkách ulic a silnic u nás rozumějí i malé děti. Podobným zařízením na železnici už ale asi bude rozumět mnohem méně lidí. Ježíšovým znamením v evangelích také nerozuměl každý. Nerozuměli jim lidé, kteří nevěřili v Ježíšovo poslání.

Ježíš se často na víru lidí ptá a tam, kde jí není, jako by znamení nemohl poskytnout. Mnozí z těch, kdo Ježíšova znamení na vlastní oči viděli, je odmítali, nikoliv proto, že by je pokládali za podvod, ale proto, že je připisovali Ježíšovu spojení s Belzebubem.

Ježíš očekávání některých jen zvědavých, nevěřících žadatelů o znamení nesplnil (Herodes, obyvatelé Nazareta, farizeové). Jeho podivuhodné činy překvapovaly jinak než nás dnes.

DŮVODY ZÁZRAKŮ

Proč vlastně evangelisté zaznamenali Ježíšova znamení a jeho mocné činy? Nejsou v evangeliích zaznamenány v první řadě proto, že ukazují Ježíše jako zcela výjimečného divotvůrce a tím prokazatelně Božího vyslance, Božího Syna. Na divotvůrce byl starověk poměrně bohatý, v antickém světě existovala řada poutních míst, podobných našim Lurdům. Při vykopávkách se tam našla početná děkovaná za nejrůznější uzdravení, připisovaná nejčastěji Asklépiovi. To, že Ježíš uzdravoval, rozmnožil chleby atd. zaznamenali evangelisté proto, že v nich viděli znamení naplňujících se Božích zaslíbení. Bez víry se pozorovatel ocitá ve společnosti některých předků židovského národa, Heroda a všech ostatní nevěrců: Klíčová otázka zní: „Jak to vlastně děláš, že uzdravuješ...“ ale „Pověz nám, jakou mocí to činíš, kdo je ten, kdo ti tuto moc dal...“ V odpovědi na ni dochází k tříbení duchů. Jedni uvěřili a stali se jeho učedníky, jiní jej pokládali za svůdce a nakonec jej přivedli na popraviště. Markův text uvádí řadu Ježíšových mocných činů, ale často je uvádí skoro jen jakoby mimochodem: „...řekl tomu člověku: „Zvedni ruku!“ Zvedl ji a jeho ruka byla zase zdravá... proto se ti, kdo trpěli chorobami, tlačili k němu, aby se ho dotkli. Cílem Ježíšovy veřejné činnosti bylo připravit pokáním příchod Božího království na svět. Mesiáše židé očekávali ne jako divotvůrce, ale jako krále, který definitivně vyžene ze země nepřátele Izraele.

V Ježíšově chování nám nemůže uniknout zdrženlivost vůči žádostem o pomoc tohoto druhu, a tak se objevily dohady, proč se Ježíš vlastně k takovým činům nechal přivést? Jeho srdce se nechalo strhnout bídou těch, se kterými se setkal.

Křesťanská víra nepotřebuje zázraky jako základ, na kterém by mohla stát. Ale je schopná zázraky konat.

Petr Kolář SJ Universum č. 3 – 2009.

Z ROZHOVORU S HERCEM MILOŠEM KOPECKÝM

Na Silvestra 1991:

„Být starý ještě neznamená být ubohý. Jde o to se s tím smířit. Tak jsem už stár – a co má být? Povšimněte si, že malé dítě si výborně rozumí s dědečkem. Oba mají něco společného. Existuje mínění, že starý člověk je odepsaný člověk. Ne, ne, ne! Záleží na tom, kolik zájmů, chuti, schopnosti v něm je. Kolik je v něm také lásky k bytí.“

Myslíte, že byste mě mohl poučit, jak správně stárnout?

„Na to není recept. Musíte se umět vyrovnat s tím, že vám postupně nepřibývá svěžesti, že musíte vystačit s tím, co ještě máte.. A snažit se mít určitý klid a pokoj v duši.“

A celková bilance?

„Nejhorší věcí je lenost a nedostatek činnosti. To je také příznakem skutečného stáří. Pokud se nepatláme s tím, jak roky utíkají, je všechno v pořádku. Začínáme stárnout ve chvíli, kdy na to myslíme, kdy se necháme omezovat kalendářem.“

Rozhlas 1991.

JE SICE STARÝ, ALE VYPADÁ JEŠTĚ MLADĚ

Když slavil Jan Pavel II. jedno své vyšší kulaté narozeniny, řekl před velkým fórem:

„Tak jsem dnes zase o jeden rok mladší.“

Některí si mysleli, že se přerekł, jiní, že se to Kristovu náměstku na zemi už trochu plete v hlavě. On je v tom chvíli nechal, a pak to vysvětlil:

„Dnes jsem skutečně o jeden rok mladší, protože mám o jeden rok méně na cestě do Božího království.“

Tuto jeho nezapomenutelnou větu si často opakují a připomínám i druhým, když se jim zdá, že už toho prožili dost a v osmdesáti letech je život nebatv tak jako v osmnácti. A co by jim k tomu řekl papežův přítel, náš kardinál Tomáš Špidlík: Aby vydržel do devadesáti, a pak už to bude dobré. Neboť je statisticky prokázáno, že po devadesátce umírá jen malé procento lidí.

Lidský věk je opravdu tajemství. K jeho odhalení však nestačí naučit se na základní škole počítat do sta, abych si spočítal, kolik roků má pradědeček od sousedů. Chce to něco více. Chce to poklepat mu na rameno a chvíli s ním posedět. Sázím své boty, že vám poví něco, co jste ještě nikdy v životě neslyšeli:

„Cha, cha, cha!“

„Pane Sláma, vy se pořád smějete. Chodit nemůžete, spát nemůžete, jíst jenom něco, zato se pořád řehátáte jako Fantomas. Mohl byste mi říct, proč?“

„Když vás vídím, co mi zbejvá?“

„To vám teda pěkně děkuju. A co je vám na mně tak k smíchu?“

„Všechno.“

„Tak to vám děkuju obzvláště.“

„Není zač.“

„Ale bylo by, kdybyste mi pověděl aspoň to, čím vás bavím nejvíc.“

„Věkem.“

„Věkem? Vždyť jsem o čtyřicet let mladší než vy!“

„Dneska.“

„Nejen dneska. I zejtra, pozejtrí a za tejdén taky.“

„A co za čtyřicet let?“

„Co bude za čtyřicet let, to přece nikdo neví.“

„Já to vím.“

„A můžete mi to prozradit?“

„To můžu. Já už budu mít „havaj“, zato vy tu budete sedět nebo ležet místo mne, nebudete moci chodit ani spát a jíst budete moci jenom něco.“

Cha, cha, cha!“

Jiří Barhoň:

Všichni svatí s hašlerkou

Karmelit. nakladatelství 2009.

HARFA VE SNĚHU

Před několika kny jsem skládal dopis pro Ježíška. Snad to bylo pro dědu Mráze, nevím, chlapečkovi to bylo jedno.

Dopis měl ryze obchodní charakter. Objednal jsem (až do domu) housličky a bubínek, autobus, kašpárka a také oponu. Jako

protihodnotu jsem jménem svého klienta nabízel čisté uši, to , že bude po celý rok hodný a to je dlouhá doba, a že bude pít každý večer rybí tuk. Sepsal jsem ten dopis a vzpomněl jsem si na své vánoční přání, co jsem jich kdy měl – a bylo mi smutno.

Žil jsem tenkrát na světě asi tři roky a k Vánocům jsem si přál harfu. Zajímavé na tom přání bylo, že jsem nechtěl harfu proto, abych na ni drnkal a prozpěvoval při ní jako král David, ale aby ta harfa spinkala. Slýchával jsem tenkrát jednu koledu a v té koledě se zpívalo:

„Labuti má i loutno má, slavíčku můj.
dříměj, má harfo líbezna, synáčku můj.“

Místo harfy jsem dostal boty. Vlastně jen botičky.

Potom mně bylo také jednou šest let, padal sníh a já jsem toužil po zlaté hasičské přílbě. Dostal jsem rukavice. V osmi letech se z dítěte stává muž a já jsem zoufale potřeboval kulomet.. Jako desetiletému mně nadělili pod stromeček místo sebraných spisů Karla Maye pohádky Karla Jaromíra Erbena. Mám je dodnes. Ponejprv jsem je přečetl, když jsem se vrátil z vojenské prezenční služby. Ve dvanácti jsem si žádal nejkrásnější ženu na světě. Věděl jsem, kde bydlí. Oni to nevěděli a nadělili mně pruhované pyžamo.

Od té doby se změnilo všechno, i stromy, oblaka a kosi. Zmoudřel jsem, nebo snad zhloup. začínal jsem si přávat věci skromnější a celkem jsem nebyval zklamán. Mám kdesi ve stolku cigaretové pouzdro, mám tučet kravat, jedny dlouhé spodky, které jsem nikdy neměl na sobě, dokonce i jednu levou koženou rukavici. Avšak od osudných vánoc, kdy moje sny začaly být tak rozumné, že začaly být uskutečňovány, ztratily pro mne Vánoce toto kouzlo.

Proto, když jsem nedávno skládal chlapečkovi dopis, vyrostl v mé duši stesk rovný jako cypřiš.

Harfu si přeju, nadělte mi letos pod stromeček harfu. Nejlépe zlatou, struny mohou být stříbrné. Dlužíte mi harfu. Takovou, co by spala.

Jan Skácel

.....
Matouš: farní občasník, pro vnitřní potřebu vydává farnost Fryšava